

Spis treści (Obsah / Inhaltsverzeichnis)

ks. Janusz Sikora, Słowo od wydawcy (Předmluva vydavatele / Vorwort des Herausgebers)	 11
bp Stanislav Piętak, Úvodní slovo (Słowo wstępne / Ein Vorbericht)	 13
Wstęp od redakcji (Předmluva redakce / Vorwort der Redaktion)	 15
bp Paweł Anweiler, Słowo na rozpoczęcie konferencji (Proslov na zahájení konference / Grusswort zur Konferenzöffnung)	 18

Historia (Dějiny / Geschichte)

Radek Fukala, Knížecí reformace ve Slezsku a její ohlas na Těšínsku (Książęca reformacja na Śląsku i jej odbiór w księstwie cieszyńskim / Die herzogliche Reformation in Schlesien und ihre Annahme im Herzogtum Teschen)	 22
Radim Jež, <i>I v paměti máme, když jsi o téhož opata orlovského na Hradě pražském s námi austně mluvil... K sekularizaci církevních majetků na Těšínsku v počátcích reformace (Pamiętamy, gdy o opacie orłowskim rozmawialiśmy na praskim zamku... Przyczynek do dziejów sekularyzacji majątku kościelnego w księstwie cieszyńskim w początkach reformacji / Und wir behalten im Gedächtnis, als du über den Abt aus Orlau auf der Prager Burg mit uns sprachst... Zu Säkularisierung der Kirchengüter zu Beginn der Reformation in Herzogtum Teschen</i>	 36
Janusz Spyra, Kontrreformacja w Cieszynie w latach 1653-1709 (Proti-reformace v Těšíně v letech 1653-1709 / Gegenreformation in Teschen in den Jahren 1653-1709)	 66
David Pindur, Století rekatolizace Těšínska. Ke konfesním proměnám – od knížete po poddané (1609-1709) (Sto lat rekatolizacji księstwa cieszyńskiego. Przemiany wyznaniowe – od książąt po poddanych (1609-1709) / Jahrhundert der Rekatholisierung des Teschener Landes. Zu den konfessionellen Umwandlungen – von dem Herzog bis zu den Untertanen (1609-1709)	 89

- Valentin Urfus, Náběh k nové církevní politice Josefa I. v Čechách – vnější rámec altranstädské smlouvy? (Starania o nową politykę wyznaniową cesarza Józefa I w Czechach – zewnętrzne uwarunkowania ugody altransztadzkiej? / Ansätze einer neuen Kirchenpolitik von Joseph I. in Böhmen – äußere Rahmen der Altranstädter Konvention?) 130
- Wacław Gojniczek, Topografia cieszyńskiego Górnego Przedmieścia ze szczególnym uwzględnieniem placu Kościelnego w XVIII wieku (Topografie těšínského Horního předměstí se zvláštním zřetelem ke Kostelnímu náměstí v 18. století / Topographie der Teschener Oberen Vorstadt unter besonderer Berücksichtigung des Kirchplatzes im 18. Jahrhundert) 138
- Stanislav Piętak, Nové prameny k těšínskému pietismu. Záležitost pastora Steinmetze z let 1726-1730 (Nowe źródła do cieszyńskiego pietyzmu. Sprawa pastora Steinmetza w latach 1726-1730 / Neue Quellen zum Teschener Pietismus. Angelegenheit von Pastor Steinmetz aus den Jahren 1726-1730) 152
- Adam Kubacz, Gimnazjum ewangelickie w Cieszynie do 1873 roku. Sukcesy i porażki (Evangelické gymnázium v Těšíně do roku 1873. Úspěchy a prohry / Das evangelische Gymnasium in Teschen bis 1873. Seine Erfolge und Niederlagen) 167
- Tadeusz Stegner, Cieszyn – Warszawa. Kontakty środowisk ewangelickich ze Śląska Cieszyńskiego i Królestwa Polskiego (Těšín – Varšava. Kontakty ewangelických středisek z Těšínska a Polského království / Teschen – Warschau. Kontakte der evangelischen Kreise aus dem Teschener Schlesien und Königreich Polen) 189
- Karl Schwarz, Superintendent Theodor Haase – ein Protestant aus dem Teschenerland. Aus Anlass seines 100. Todestages (Superintendent Theodor Haase – protestant z Těšínska. U příležitosti 100. výročí úmrtí / Superintendent Theodor Haase – protestant ze Śląska Cieszyńskiego. Z okazji 100. rocznicy śmierci) 206

Mečislav Borák, Ewangelicy ze Śląska Cieszyńskiego wśród ofiar Katynia, Ostaszkowa i Miednoje (Evangelíci z Těšínska mezi oběťmi Katyně, Ostaszkowa a Miednoje / Protestanten aus dem Teschener Schlesien unter den Opfern des Massakers von Katyn, Ostaszków und Miednoje) 226

Paweł A. Leszczyński, Czechosłowackie prawo wyznaniowe w latach 1918-1939 (Československé konfesní právo v letech 1918-1939 / Das Tschechoslowakische Staatskirchenrecht in den Jahren 1918-1939) 235

Elżbieta Pałka, Luteranie we współczesnej Polsce i Republice Czeskiej (Luteráni v současném Polsku a České republice / Lutheraner in Polen und in der Tschechischen Republik in der Gegenwart) 251

Historia sztuki (Dějiny umění / Kunstgeschichte)

Jan Harasimowicz, Kościół Jezusowy w Cieszynie: geneza formy architektonicznej i program ideowy (Ježíšův kostel v Těšíně: geneze architektonické formy a ideový program / Jesuskirche in Teschen: Entstehungsgeschichte der architektonischen Form und das Ideenprogramm) 286

Piotr Oszczanowski, Śląskie kościoły łaski – źródła drukowane i towarzysząca im ikonografia. Pomiedzy tradycją i potrzebą dania świadectwa (Slezské kostely milosti – tištěné prameny a související ikonografie. Mezi tradicí a potřebou vydat svědectví / Schlesische Gnadenkirchen – Druckquellen und dazugehörige Ikonographie. Zwischen der Tradition und dem Bedürfnis Zeugnis abzulegen) 301

Jerzy Gorzelik, *Homo quidquid cognoscit sive sensu, sive intellectu, per imagines cognoscit*. Katolicki głos w barokowym dialogu wyznań w księstwie cieszyńskim (1648-1742) (*Homo quidquid cognoscit sive sensu, sive intellectu, per imagines cognoscit*. Katolický hlas v barokním dialogu konfesí v těšinském knížectví (1648-1742) / *Homo quidquid cognoscit sive sensu, sive intellectu, per imagines cognoscit*. Die katho-

lische Stimme in dem barocken konfessionellen Dialog im Herzogtum Teschen (1648-1742)	 328
Ewa Chojecka, Historyczne uwarunkowania, forma i treści ideowe protestanckiej architektury Śląska Austriackiego (Historické podmínky, forma a ideový obsah protestantské architektury Rakouského Slezska / Historische Bedingtheit, Form und ideologische Inhalte der protestantischen Architektur im Österreichischen Schlesien)	 344
Irena Kwaśny, Ewangelické nekropole w Cieszynie (Evangelické nekropole v Těšíně / Evangelische Nekropolen in Teschen)	 356
Literatura i myśl teologiczna (Literatura a teologické myšlení / Literatur und theologische Gedanken)	
Mariusz Pawelec, Ewangelické piśmiennictwo w księstwie cieszyńskim w XVI-XVII wieku. Twórcy i ich dzieła (Evangelické písemnictví v těšínském knížectví v 16. - 17. století. Tvůrci a jejich díla / Evangelische Literatur im Herzogtum Teschen im 16. und 17. Jahrhundert. Autoren und ihre Werke)	 372
Daniel Spratek, Autorství výkladů na Zjevení Janovo připisovaných Jiřímu Třanovskému (Autorstwo wykładów o Objawieniu Jana przypisywanych Jerzemu Trzanowskiemu / Autorschaft der Vorträge zur Offenbarung des Johannes, die Georg Trzanowski zugeschrieben wurden)	 389
Jan Malura, Česká literatura těšínských pietistů. Rekapitulace a výhledy. (Czeska literatura cieszyńskich pietystów. Stan i perspektywy badań / Tschechische Literatur der Teschener Pietisten. Rekapitulation und Perspektiven der Forschung)	 406
Herbert Patzelt, Die Wege des Pietismus (Cesty pietizmu / Drogi pietyzmu)	 420

Renata Czyż, *Od patentu do patentu. Polska, ewangelicka literatura religijna na Śląsku Cieszyńskim w latach 1781-1881 (Od patentu k patentu. Polská evangelická náboženská literatura na Těšínsku v letech 1781-1881 / Von Patenten zum Patenten. Polnische evangelische religiöse Literatur im Teschener Schlesien in den Jahren 1781-1881)* 431

Źródła i stan badań (Prameny a stav výzkumu / Quellen und Forschungszustand)

Józef Szymeczek, *Stan i perspektywy badań nad protestantyzmem na Śląsku Cieszyńskim w XX wieku (Stav a perspektivy výzkumu protestantismu na Těšínsku ve 20. století / Zustand und Perspektiven der Forschung über Protestantismus in Teschener Schlesien im 20. Jahrhundert)* 482

Jolanta Sztuchlik, *Stan i perspektywy opracowania, konserwacji i udostępniania zbiorów archiwalnych, bibliotecznych i muzealnych Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Cieszynie w związku z realizacją grantu EOG w latach 2007-2010 (Stav a perspektivy zpracování, konzervace a zpřístupňování archivních, knihovních a muzejních sbírek Evangelicko-augsburské farnosti v Polském Těšíně v souvislosti s realizací grantu EHP v letech 2007-2010 / Zustand und Perspektiven der Bearbeitung, Erhaltung und Zugänglichkeit der Archiv-, Bibliothek- und Museumsammlungen der evangelisch-augsburgischen Kirchengemeinde in Teschen im Zusammenhang mit Gewährung und Durchführung des EWR – Zuschusses in den Jahren 2007-2010)* 502

Wacław Gojniczek, Barbara Kalinowska-Wójcik, *Dzieje i zasób archiwum parafii ewangelickiej w Cieszynie (Dějiny a fond archivu evangelické farnosti v Polském Těšíně / Geschichte und Bestand des Archivs der evangelischen Kirchengemeinde in Teschen)* 534

Anna Macurowá, Archiv Slezské církve evangelické a. v. v České republice (Archiwum Śląskiego Kościoła Ewangelickiego Augsburskiego Wyznania w Republice Czeskiej / Archiv der Schlesischen Evangelischen Kirche A. B. in der Tschechischen Republik)	 547
Zenon Mojżysz, Muzykalia w zbiorach archiwalnych Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Cieszynie (Muzikálie v archivních sbírkách evangelicko-augsburské farnosti v Polském Těšíně / Musikalien in den Archivsammlungen der evangelisch-augsburgischen Kirchengemeinde in Teschen)	 556
Wykaz skrótów (Seznam zkratek / Verzeichnis der Abkürzungen)	 581
Streszczenia w języku polskim (Resumé v polštině / Zusammenfassungen in polnischer Sprache)	 585
Resumé v češtině (Streszczenia w języku czeskim / Zusammenfassungen in tschechischer Sprache)	 593
Zusammenfassungen in deutscher Sprache (Streszczenia w języku niemieckim / Resumé v němčině)	 605
Noty o autorach (Poznámky o autorech / Anmerkungen zu den Autoren)	 623
Indeks osobowy (Osobní rejstřík / Personenregister)	 633
Indeks geograficzny (Zeměpisný rejstřík / Register geographischer Namen)	 661
Wykaz ilustracji (Seznam ilustrací / Nachweis der Abbildungen)	 677